

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІЮК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ, ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА, Сучасне прочитання класики в умовах альтернативних світоглядних концепцій сьогодення.	85
ОБОДЯНСЬКА НІНА, Особливості перекладу біблеїзмів англійської мови на українську	88

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЗАЙЦЕВА АНАСТАСІЯ, Етапи організації процесу сприймання музики як структурного елементу уроку музичного мистецтва	93
БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА, РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА, Розвиток критичного мислення дошкільників як запорука розвитку компетентної особистості.	95
БОЙЦУН НАТАЛІЯ, Комунікативні навички- ключовий елемент розвитку дошкільника.	97
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА, Модернізація управлінського простору завідувача відділенням шляхом удосконалення механізмів формування і забезпечення ефективного освітнього процесу.....	99
КЛИМЕНКО ОЛЬГА, Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку шляхом використання спеціальних дидактичних засобів.	102
ЯВОРСЬКА ЮЛІЯ, РОМАНЕНКО ВАЛЕНТИНА, Вплив використання мобільних додатків на залучення активності в освітній процес.	106
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА, Застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей здобувачів вищої освіти.	113
ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ, Сутнісна характеристика естетичного виховання студентської молоді.	116
ГОРБАТА ЛЮДМИЛА, Фізична культура в житті студента.....	119
ЗАВАЛЬНЮК ЯНА, Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення німецької мови.	122
КАСІЯНЕНКО ОЛЬГА, Комунікативні вимоги до сучасного фахівця	127
МАРЦЕНЮК ВІКТОР, Особливості виховної роботи у студентських гуртожитках під час воєнного стану.....	134
МЕЛЬНИК АЛІНА, МАЗУР АЛЬБІНА, Пізнавальна активність здобувачів освіти як потреба у інтелектуальному та творчому саморозвитку.	139
ПАВЛЮК ЛАРИСА, Управлінська організаційно психологічна гра «Уроки лідерства»	143
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, Оздоровчий ефект фізичних вправ.....	148
МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ, Соціальні програми з вивчення особливостей організації соціальної роботи із жінками похилого віку з числа ВПО.....	152
ГАВРИЛЮК ОКСАНА, СІКОРСЬКА ІВАННА, Особливості творчої самореалізації особистості у підлітковому віці.	157
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА, У світі музичних інструментів.....	163

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

БУГА ОКСАНА, Інвестиційна політика та інвестиційний розвиток регіону Вінниччини: сутність та характеристика.	168
КОРНЮК СНІЖАНА, Чинники, які впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах.....	172

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ
НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

412]. Обидва були високоосвіченими та змогли зрозуміти в ході свого життєвого досвіду всю абсурдність війни.

Однак Пауль у творі не постає як цілком тотожний Е. М. Ремарку, оскільки в ньому німецький письменник намагався передати об'єднаний образ усіх юних солдатів Першої світової війни. Отже, можна припустити, що автор збагатив персонажа й описові елементи своїм досвідом, аби якнайточніше передати переживання героя та занурити читача в документальну атмосферу.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, узагальнимо, що в основу роману покладено реальні спогади автора про Першу світову війну. Коли Ремарку виповнилося вісімнадцять, його мобілізували до війська, а через рік перекинули на Західний фронт. Головний герой роману – молодий солдат Пауль

Боймер – так само потрапляє в пекло війни. Те, що він бачить, не схоже на героїчні історії й оповідки. Реалії війни – це кров і бруд, крики і смерть, нищість і мужність, виживання на межі людських можливостей. По завершенню війни Пауль та його фронтові товариші не вписуються в життя мирних міст. Вони – «втрачене покоління», змужнілі підлітки, яких назавжди змінила війна...

Причому, на нашу думку, проблема війни та її впливу на людину є ключовою, якій підпорядковані всі інші проблеми, виявлені в аналізованому романі, і яка визначає, що будь-яка війна є катастрофою для людства, злочином супроти людського життя, що недопустимо нехтувати життям як найбільшою цінністю на землі, що війна – це найбільша трагедія.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вдовиченко Л. Еріх Марія Ремарк. *Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник*. У 2 т. Т. 2: Л-Я / під ред. Н. Михальської, Б. Щавурського. Тернопіль: Богдан, 2006. 864 с.
2. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гринчак Н. І. *Історія зарубіжної літератури XX ст.* : навч. посіб. Вид. 3. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 488 с.
3. Ремарк Е. М. На Західному фронті без змін / пер. з нім. Катерина Главацька. Електронна бібліотека «Чтиво» URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Remark_Erikh/Na_zakhidnomu_fronti_bez_zmin/ (дата звернення: 02.10.2024).

*Стаття надійшла до редакції
26 жовтня 2024 р*

**СУЧАСНЕ ПРОЧИТАННЯ КЛАСИКИ В УМОВАХ АЛЬТЕРНАТИВНИХ
СВІТОГЛЯДНИХ КОНЦЕПЦІЙ СЬОГОДЕННЯ**

УДК 821(100).09:140.8'06

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ,

викладач зарубіжної літератури

ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА,

здобувач освіти

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Терпимість, виваженість та щире особистості, яка в умовах бажання зрозуміти прагнення й почуття фундаментальних прав людини отримала,

нарешті, дозвіл на власні думки, орієнтуючись на європейські культурні цінності, сьогодні вже на часі.

Тому не випадкові нові враження й поява альтернативних думок від прочитаної, під іншим кутом зору, світової класичної літератури, серед якої є відомі, відверто знакові твори письменників XIX століття.

В сучасному літературознавстві спостерігається в останні роки цікава тенденція. Класичні твори всесвітньо відомих авторів, які вважаються певним прикладом високо художнього зразка літератури, читаються та й сприймаються критикою під іншим кутом зору, незважаючи на ідеологічні наративи або домінуючи вузько моральні етичні тенденції, що склалися під впливом консервативних поглядів. В українській критиці окремі дослідники знаходили певні модерністські тенденції у творах українських авторів XIX століття. В зв'язку з цим, доцільно згадати працю Соломії Павличко «Дискурс модернізму в українській літературі» (1999р.). Дослідження відомої авторки цієї книги викликала запеклу дискусію на шпальтах наукових видань. Річ у тому, що молода професорка знаходила в творах Л.Українки О.Кобилянської та ін. риси модернізму в текстах. Безумовно, ці тенденції шукалися критиками, які, озброївшись новітніми методами сучасного літературознавства, знаходили їх і аналізуючи тексти, робили свої сміливі припущення щодо романтичних творів письменників, які не чули та й не могли знати про тенденції майбутніх літературних явищ.

Певною мірою, зміщення акцентів в інтерпретації класичних шедеврів, стимулюючи бажання глибше зрозуміти не тільки підтекст, мотивацію автора в момент створення художнього тексту, а й водночас розглянути глибше його творчу

лабораторію взагалі. А там можна вже спостерігати імовірну драматичну роздвоєність героїв, екзистенціальні колізії під час важкого вибору персонажів, онтологічні питання буття, вічні життєві негаразди «маленької людини», а також внутрішню іронію, витівки підсвідомості, виміри фантазій паралельної реальності тощо. Інакше кажучи, все те, що робить творчий процес справжнім вільним «рухом свідомості», внаслідок волі, інтуїції, талановитості автора, що обов'язково потрапить до уваги критики і читачів.

Розглянемо два відомі романтичні твори XIX століття зі схожою фабульною колізією, а саме повість українського класика Миколи Гоголя «Тарас Бульба» (перше видання 1835 р.) і новелу французького майстра жанру «малої прози» Проспера Меріме «Матео Фальконе» (перше видання 1829р.).

Зразу звернемо увагу на те, що імена головних персонажів, винесених у заголовок цих творів, на наш погляд, зовсім не випадково, і це, до речі, має свій сенс в контексті епічної проблематики двох історій, майже біблійних, трагічних та, на наш погляд, доволі дискусивних.

Імена героїв говорять самі за себе. Матео Фальконе в перекладі «Матео Сокіл», що свідомо підкреслюється автором для надання неодмінної якості в образ поважного корсиканця. Автор таким чином, натякає на чоловічу мужність, безперечний авторитет, гідність та своєрідну шляхетність горянина. Він, маючи снайперський зір, міг одним пострілом погасити свічку на відстані сотні метрів. Серед своїх односельців Матео користується без перебільшення повагою й авторитетом. І коли настає момент істини, коли треба зробити важкий вибір, принциповий Матео Фальконе карає смертю власного

сина, свого спадкоємця по чоловічій лінії, залишивши останньою надією на продовження славного імені Фальконе. Нажаль, провина десятирічного Фортунато була не лише в порушенні святих традицій гостинності, яку корсиканці шанували, дотримуючись негласного закону. Дитина мала необережність зрадити злочинця, який просив притулку за гроши, та після домовленості був виданий підлітком карабінерам за кращу винагороду.

Ім'я Тарас, відповідно етимології, трактується як «бунтівний», «непокірний» та разом з прізвиськом «Бульба» прямо вказує на народне походження цього українського полковника. Варто зазначити, що Тарас Бульба, за своїм соціальним статусом не поступається гордій польській шляхті. В той же час, він подається Гоголем на сторінках повісті, як народний пан полковник, один із отаманів Запорозької Січі, в жилах якого тече благородна українська кров.

Ці два герої, Матео й Тарас, відповідно схожі один на одного й не тільки місцем в своєму соціальному середовищі, а й своєю принциповістю, вірністю традиціям і звичаям власного народу. Об'єднує Тараса Бульбу і Матео Фальконе їх власна трагедія, в якій рельєфно проступають біблійні алюзії відомих старозавітних сюжетів. Річ у тому, що Тарас і Матео мусять, намагаючись бути вірними споконвічним звичаям, нормам високої моралі, вчинити своєрідне жертвоприношення. Таким чином вони зберігають свій авторитет, честь і совість. І вони ж, караючи смертю своїх синів за їхню зраду, залишались вірними звичаям та традиціям власного народу, які вони завзято шанували та боронили більше ніж своє життя.

При аналізі тексту гоголівської повісті не завжди звертають увагу на репліку

шинкаря Янкеля про те, що Андрій добровільно, без примусу, перейшов на бік поляків (тобто ворогів) і в цьому, на думку шинкаря, немає ніякої зради чи злочину. Виникає питання: як вчинок Андрія, спираючись на морально-етичні важелі того часу та існуючу національно-релігійну «оптику» XVII століття, зрозуміти сьогодні, в наші часи, мотиви його зради? Що спонукало справжнього козака, молодшого сина Тараса Бульби перейти на бік ворога? Якщо неупереджено розібратися, відповідь очевидна, це виходить з тексту твору. А саме, високе, романтичне, з ознаками провансальської куртуазності, кохання до прекрасної польської красуні, з якою Андрій був вже знайомий раніше. Його лицарське, кохання до своєї Дами Серця могло виникнути лише в площині польської культурно-релігійної дійсності. Отже Андрій, заради кохання, мусив був перейти в інший цивілізаційний табір, в якому панував формат культурно-католицької Речі Посполитої, з її вже певним досвідом європейської культури разом з традиціями польської шляхти. Для цього було потрібно відмовитись та зректися православної віри, родинних зв'язків, козацької батьківщини та перейти на бік ворога.

Вчинок молодшого сина козацького полковника викликає певну дискусію. Чи можемо ми виправдати Андрія, чи, навпаки, засудити його без вагань і винести вирок, всіцільно виправдовуючи його батька?

Спочатку Андрій бажає врятувати чарівну панну, дочку польського воєводи, яку він покохав усім серцем ще раніше, під час першого знайомства і залишався її вірним другом, від голоду, не дивлячись на складні обставини навколо них. Чи заслуговує молодший син Тараса Бульби поваги, допомагаючи вродливій дівчині, яка разом з батьком знаходиться

у воєнній облозі ворожого для запорожців містечку Дубно? Тим більше, що дочка щиро переживає за своїх батьків, їй нестерпно усвідомлювати, що вони можуть померти від голоду. Саме через це вона й просить Андрія про допомогу.

Без сумніву, Андрій, вражений такою святою відданістю його коханої дівчини до своїх батьків. Далі він схвилювано, переповнений емоціями, ледь не клятвено обіцяє не тільки кохати, а й захищати її, не шкодуючи власного життя. Заради цього Андрій готовий відректися від своєї родини, віри, батьківщини і січових побратимів.

Таким чином, колишній запорізький козак, син українського полковника робить свій цивілізаційний вибір, коли він переходить на бік поляків під час війни, в імперське лоно Речі Посполитої. Його куртуазне кохання до вродливої дівчини, майбутньої дружини, ймовірно матері його дітей, можливо здійснитися лише в умовах європейсько-шляхетної формації, на тлі католицько-культурних польських традицій. До речі, ця ситуація не вважається чимось екзотичним чи поодиноким випадком; слід зазначити, що українські козаки, з різних міркувань або обставин, переходили на бік поляків та віддано служили Речі Посполитої. Достатньо згадати відомих польських магнатів, які мали українське коріння, але перейшли в католицтво, обравши європейсько-культурний формат польської держави. Імена князів Потоцьких, Вишневецьких та інших дуже відомі в площині історичних подій XVII століття, зокрема україно-польських війн під проводом гетьмана Богдана-Зіновія Хмельницького.

В зв'язку з нашими міркуваннями, варто згадати цікавий епізод і з іншого твору, але «тих часів». В романі польського письменника, лауреата

Нобелівської премії Генріка Сенкевича «Вогнем і мечем» (1884р.) розповідається з певними відмінностями дуже схожа ситуація з одним із головних героїв Юрком Богуном. Вправний і заможний козак (його прототипом став полковник Іван Богун), красень, майстер фехтування «з двох рук» закохується у неймовірно вродливу польську дівчину-сироту князівського роду Хелену Курцевич. Її опікунша, рідна тітка, годна віддати Хелену за Богуна, позбувшись своєї племінниці і не переймаючись почуттями сироти. А Хелена вже зустріла своє кохання в особі польського офіцера, благородного пана Яна Скшетуського, який щиро кохає її. Але Юрій Богун хоче не тільки одружитися на вродливій пані, він також прагне породнитися з князівною і стати польським шляхтичем, отримавши бажаний і соціально вигідний статус. Для цього йому треба перейти у католицтво та більше розмовляти польською мовою, зробивши остаточно свій вибір. Для досягнення своєї мети Богун навіть тримає Хелену в полоні, ховаючи її від Скшетуського. Події ускладнюються ще тим, що відбуваються в часи визвольних змагань українців під проводом Богдана-Зіновія Хмельницького. Але попри свої інтриги, щиро закоханий Юрко Богун такі не досягає своєї мети. Натомість він сам потрапляє у полон до поляків і може лише сподіватись на диво, щоб уникнути жорстокого покарання за провини і образи. Ян Скшетуський, який в чергове доводить свою шляхетність, пробає свого кривдника за всі гріхи; йому відомо, що Юрко також до божевілля закоханий у чарівну князівну Хелену. Тому Скшетуський, керуючись мораллю та милосердям нової європейської генерації, відпускає свого суперника з миром на всі чотири сторони.

Немає сумніву в тому, що повість «Тарас Бульба» і новела «Матео Фальконе», крім схожих драматичних колізій в сюжетних лініях, мають більш вагомому та важливу особливість. Саме вона і споріднює ці два романтичних з трагічними епізодами творі. Як зауважує літературознавство, термін «конфлікт» в художніх текстах є, як правило, основою будь-якої фабули в оповіданні. В нашому випадку ми розглядаємо конфлікт «двох цивілізацій», що зачіпляє звичаї, традиції та досвід життєвої філософії. Все це природно викликає бажання розглянути згадані повість і новелу, щоб разом проаналізувати з різних кутів зору мотивацію поведінки героїв задля кращого розуміння їх екзистенціального «права вибору». Все це укладається в контекст загальної проблематики розглянутих сюжетів. І це дає нам право, звернувши увагу на деякі підтексти цих двох історій, яким автори, як виявилось, приділяють свою певну увагу, зробити власні висновки, навіть всупереч існуючим наративам в літературознавстві.

Слід зазначити, що «Тарас Бульба» (в порівнянні з «Вогнем і мечем») і «Матео Фальконе» мають не тільки схожий конфлікт, який визначається як «цивілізаційний», але на ньому будується основна сюжетна колізія. Саме цей конфлікт визначає головну проблематику твору що у Гоголя, що й у Меріме.

Генезис пафосу твору Миколи Гоголя розпадається на епіку, тобто боротьбу українського народу з панською Польщею та лірично-куртуазну баладу кохання Андрія Бульби. Його любовна історія до прекрасної польської панянки, без сумніву, має ще й певний шекспірівський підтекст. Двоє молодих закоханих людей, в умовах релігійної та цивілізаційної ворожнечі в межах

конфліктної дійсності, приречені на трагічний фінал розвитку подій.

Конфлікт «епіки» та «лірики», конфлікт товариського (побутове життя Запорізької Січі) й особистого (історія кохання Андрія) в повісті «Тарас Бульба» створює неоднозначну колізію, яка провокує «конфлікт цивілізацій» (майже за «Зіткненням цивілізацій» Самуеля Гантінгтона).

Заради справедливості треба зазначити, що Польща в XVI-XVII ст. стояла впритул до відомих західно-європейських держав, визначив свій цивілізаційний вектор зближення особливо з католицькою Францією. Негласно (потай) поляки себе вважали «французькими слов'янами», які стояли ближче за всіх інших саме до європейських культурно-католицьких традицій. Про це неодноразово зазначав в своїх романтично-історичних творах відомий польський письменник Генрік Сенкевич.

Виникає питання – чи можна вважати зрадниками свого коріння, ментальності, мови, православної віри Андрія Бульбу або Юрка Богуна, чи, навпаки, вважати їх трагічними шекспірівськими героями, які мали необачність покохати і потрапити в пастки непорозумінь двох цивілізацій в умовах постсередньовічного світу XVII ст.

Висновки. Твір, який критика, визначає класичним і який, відповідно, має високі літературні рейтинги, на тлі суспільного значення, досить часто перетворюються на такий собі моноліт колишніх оцінок, чи вчорашніх ідейних тлумачень. В ньому можуть бути якісні естетичні тенденції, широка читацька аудиторія, існувати популярність завдяки цитатам, які стали загально відомими мемами. Сюди треба додати й існуючий вплив особистості автора, що корегує

сприйняття його творчості в певному літературному ключі.

Однак треба зауважити, що аналітична оптика сприйняття класичного твору, може довгий час знаходитися в межах консервативного бачення перелічених переваг якісного тексту.

В даній статті розглянуті автори, їх твори із позаминулого XIX ст., але під іншим кутом зору, враховуючи світоглядні, морально-етичні, толерантні та релігійні позиції сьогодення.

В драматичних епізодах «Тараса Бульби», «Матео Фальконе», частково у «Вогнем і мечем», розглянуті головні персонажі в межах нової інтерпретації, висвітлюючи їх мотиви, логіку поведінки на фоні неоднозначного власного вибору.

Безумовно, нове бачення класичних, освячених минулими авторитетами, трактування «добра і зла» в знайомих епізодах відомих книг, разом із персонажами, викликає певні дискусії.

Однозначних оцінок може вже й не бути. Читач, відповідно, враховуючи іншу точку зору, може вже обирати інший дискурс твору, маючи власний погляд на відомий класичний шедевр. Цього вимагає сучасний підхід в літературознавстві, враховуючи поради фахівців від психологів до культурологів і вчителів.

Наостанок, істина, як кажуть, народжується в дискусіях із урахуванням всіх точок зору, на тлі толерантності, поваги до інших думок і позицій сторін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гоголь Микола. Тарас Бульба, повість, *переклад М. Садовського, ред. Івана Малковича та Евгена Поповича*, видавництво Букнет-Класика.
2. Меріме Проспер. Матео Фальконе, *новела, аудіокнига, AUDIOBOOKS.L.M., читає Лілія Мироненко*.
3. Павличко Соломія Дмитрівна. Дискурс модернізму в українській літературі [2-ге вид., перероб. і допов.] – Київ: Либідь, 1999 – 446 с.
4. Сенкевич Генрік. Вогнем і мечем, *серія «Історія України в романах», роман, переклад Віктор Бойко*, Харків, Фоліо, 2014
5. Гантінгтон Самуель Філіпс. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку, Київ, «Кальварія», 2006 – 474 с.

*Стаття надійшла до редакції
17 жовтня 2024 р*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ БІБЛЕЇЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

УДК 811.111:26-23]=161.2

ОБОДЯНСЬКА НІНА,

викладач кафедри германської філології

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Біблія – це невичерпне джерело знань, без яких важко уявити існування історії, культури та літератури. В галузі перекладознавства вплив Біблії також є значним і далекосяжним. Вона відіграла важливу роль у формуванні теорії та практики перекладу протягом всієї історії

та продовжує залишатися предметом вивчення та аналізу для перекладачів. Вивчення біблеїзмів, також відомих як фразеологізми біблійного походження або біблійні ідіоми, є захоплюючою сферою дослідження, яка розглядає